

Ankieta na temat dziedzictwa kulturowego wśród osób w wieku 50+

W tym wydaniu:

- 1 Ankieta w projekcie HeiM
 - Hiszpańscy seniorzy a dziedzictwo kulturowe – refleksje
 - Hiszpania - dziedzictwo kulturowe a aktywne wyznaczenie tras spacerowych dla seniorów
 - Trzecie spotkanie Komitetu Ekspertów w Chorwacji
 - Badania ankietowe w Chorwacji
 - Islandia - raport z badań
 - Polska – wyniki ankiety
- 2 Następne działania –program szkoleniowy dla seniorów

Celem ankiety było zebranie opinii osób w wieku 50+ na temat różnych kwestii związanych z dziedzictwem kulturowym, które będą pomocne w opracowaniu materiałów szkoleniowych do projektowania szlaków dziedzictwa dla starszych osób z wykorzystaniem nowych technologii, komputerów i smartfonów.

Ankiety przeprowadzano w czterech krajach. Na podstawie zebranych wyników sporządzono raporty krajowe. Wyniki zostały omówione podczas spotkań ekspertów, a także drugiego spotkania partnerów w Reykjavíku, w dniach 23 i 24 lipca 2019 r.

Wnioski wyciągnięte z badań i zalecenia ekspertów zostaną uwzględnione w kolejnych etapach projektu. Raporty zostaną udostępnione na stronie projektu HeiM: www.heimheritage.eu.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

*"Heritage in Motion" –
Projekt "Dziedzictwo
w ruchu" ma na celu
promowanie wiedzy
o dziedzictwie na poziomie
lokalnym i europejskim
w celu promowania
wartości związanych
z dziedzictwem kulturowym,
co czyni z niego
podstawowy element
rozwoju społeczeństwa
europejskiego.*

HISZPANIA

HISZPAŃSCY SENIORZY A DZIEDZICTWO KULTUROWE - REFLEKSJE

Wdrożone zostaną innowacyjne techniki w zakresie szkolenia osób dorosłych i starszych.

Wyniki badania zostaną wykorzystane do przygotowania kursu, który odbędzie się jesienią 2019 roku.

Za nami kolejne etapy projektu HeiM. Projekt przebiega zgodnie z planem. Zrealizowaliśmy pierwszy i drugi etap badawczy. W lipcu opublikowaliśmy wyniki ankiety przeprowadzonej wśród studentów UPUA, którzy próbowali ocenić wartość dziedzictwa kulturowego dla seniorów. Internetowy kwestionariusz ankiety został wypełniony przez 323 studentów.

Z uzyskanych wyników dowiedzieliśmy się, że seniorzy wolą podróżować z krewnymi lub przyjaciółmi, odwiedzając hiszpańskie i europejskie miejsca związane ze sztuką, przyrodą i architekturą, a także muzea i galerie sztuki. Dzięki tym podróżom chętnie nabywają wiedzę na temat dziedzictwa kulturowego zarówno w wymiarze lokalnym jak i europejskim. W odpowiedziach zwrócono również uwagę na inne rodzaje dziedzictwa. Często wspomniano także o etnografii i folklorze, ponieważ takie formy prezentacji, jak festyny, targi sztuki lub przedstawienia, umożliwiają pokazanie i podzielenie się dziedzictwem z szerokim kręgiem odbiorców. Większość respondentów wskazywała na potrzebę projektowania różnorodnych i wieloaspektowych tras w oparciu o zróżnicowane zasoby dziedzictwa.

Respondenci przedstawili dodatkowe zalecenia dotyczące przygotowania tras, spełniając w ten sposób jeden z głównych celów tego projektu: aktywne zaangażowanie seniorów w proces projektowania tras. Szczególny nacisk położono na fakt, że projekt ten powinien mieć na celu przede wszystkim zachowanie dziedzictwa dla przyszłych pokoleń, zwłaszcza gdy jest ono zagrożone. Zwracano również uwagę, że sukces takich działań będzie możliwy tylko dzięki zapewnieniu wysokiej jakości szkoleń na temat treści i źródeł informacji o zasobach dziedzictwa, uzupełnionych o kurs poświęcony umiejętnościom interpretacji i przekazywania nabytej wiedzy.

DZIEDZICTWO KULTUROWE A AKTYWNE WYZNACZENIE TRAS SPACEROWYCH DLA SENIORÓW

Uwzględniając sugestie respondentów, podjęto decyzję o zaproponowaniu pięciu aktywnych tras. Pierwsza trasa, w regionie La Marina Alta, obejmuje spacer wśród kwiatów wiśni lub obok starożytnych murów (uznanych za obiekty światowego dziedzictwa), a kończy się w nadmorskich miejscowościach Jávea lub Denia.

Trasa La Marina Baixa biegnie wzdłuż Parku Serra Gelada z zapierającymi dech w piersiach widokami na Morze Śródziemne, wizytę w rzymskiej willi El Albir, która oferuje wiele atrakcji i kończy się w Altea, mieście znanym ze świetnej kuchni.

Trzecia trasa wiedzie przez regiony Alt Vinalopó i L'Alcoià, zaczynając od stacji naukowej Torretes, następnie wzdłuż parku Font Roja, a kończąc w mieście Alcoy, które szczyci się wyjątkową secesyjną architekturą. Elche - z jego Palm Grove i słynnym na całym świecie Misteri [Mystery Play] - z których oba znajdują się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO - jest osią, wokół której obraca się trasa Baix Vinalopó. Listę zamyka Alicante, stolica prowincji, z trasą miejską.

CHORWACJA

TRZECIE SPOTKANIE KOMITETU EKSPERTÓW

Przed wakacjami zorganizowaliśmy trzecie spotkanie Komitetu Ekspertów w Zagrzebiu, które odbyło się 4 lipca 2019 r. Celem spotkania było poinformowanie ekspertów o bieżących działaniach projektu HeiM.

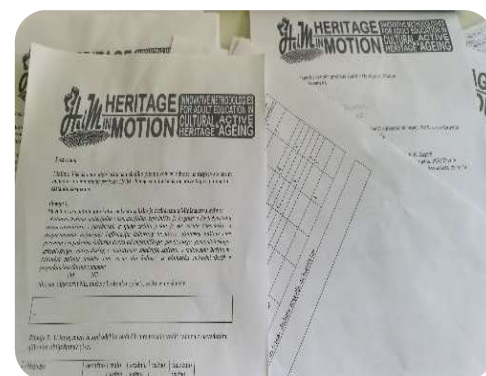

Celem tego badania było zebranie opinii grupy docelowej 50+ na temat różnych kwestii związanych z dziedzictwem kulturowym, które będą pomocne w opracowaniu materiałów szkoleniowych do definiowania i projektowania szlaków dziedzictwa kulturowego dla i przez osoby starszych.

ANKIETA W CHORWACJI

Podczas marcowego spotkania omawialiśmy potencjalne trasy aktywnych wycieczek i ankietę. W dniach od 22 maja do 7 lipca przeprowadziliśmy ankietę, w której udział wzięło 109 osób w wieku 54+. Przeprowadziliśmy również ankietę wśród ekspertów. Podczas spotkania przedstawiliśmy ekspertom wyniki obu badań. Ciekawe było to, że zarówno eksperci, jak i respondenci w wieku 54+ uznali za najbardziej atrakcyjne te same wycieczki. Zaproponowane trasy odnosiły się zarówno do dziedzictwa naturalnego i jak i architektury. Ponieważ wymagają one czasu, respondenci decydowali się na trasy 3–5-godzinne z przerwą na kawę lub posiłek.

Uczestnicy spotkania zgodzili się, że na następnym etapie planowania wycieczek powinniśmy skupić się na możliwościach łączenia dwóch trzech tras, różnorodnych pod względem zasobów, ponieważ wierzymy, że byłoby to bardziej interesujące, a jednocześnie dałoby potencjalnym odwiedzającym nasz region możliwość poznania naszej historii, kultury i sztuki w szerszym zakresie.

Aktywne szlaki dziedzictwa kulturowego będą zachęcać osoby starsze do aktywności, a tym samym zwiększą ich zainteresowanie samodzielnym i aktywnym odkrywaniem i poznawaniem europejskiego dziedzictwa

ISLANDIA – RAPORT Z BADAŃ

METODY I PRZYKŁADY

Ankiety przeprowadzono w czerwcu 2019 r. w UTW Reykjavíku. Kwestionariusze wysłano do 614 członków Uniwersytetu oraz osób spoza niego, w wieku 50 lat i więcej. Ankieta rozpowszechniana była za pomocą strony UTW Reykjavík i na Facebooku.

Większość odpowiedzi odzwierciedla opinie i postawy kobiet na kilka miesięcy lub lat przed przejściem na emeryturę, a odpowiedzi jako całość odzwierciedlają opinie ludzi raczej zdrowych i sprawnych, zaznajomionych z komputerami i smartfonami, przygotowanych do samodzielnego podróżowania i lubiących to.

PREFEROWANE KATEGORIE I TRASY DZIEDZICTWA

Różne kategorie dziedzictwa zostały ujęte w cztery grupy: historyczne, kulturowe, przyrodnicze i sposób życia. Najważniejsze dla respondentów były przyroda i kultura. Dotyczyło to zarówno dziedzictwa na Islandii, jak i podczas podróży do innych krajów (Chorwacji, Polski i Hiszpanii).

Z proponowanych lokalnych wycieczek, największą popularnością cieszyły się trasy związane z miejscami historycznymi w stolicy. Drugie miejsce zajęły stare i nowe centra kultury i władzy, zarówno religijne, jak i świeckie. Obiekty architektury znalazły się na trzecim miejscu. Zabytki związane z tzw. „mroczną turystyką”, takie jak wraki statków i pomniki wojenne, cieszyły się najmniejszym zainteresowaniem.

Większość preferowanych aktywnych tras znajdowała się w rejonie Reykjavíku, ale także w innych częściach Islandii. W Reykjavíku wskazano trasy obejmujące muzea, cmentarze, budynki i teatry, a historia i szlaki historyczne oraz trasy związane z odkrywaniem przyrody najczęściej wskazywane były w innych częściach kraju.

DŁUGOŚĆ WYCIECZEK, KOMPETENCJE PRZEWODNIKÓW, PRZESZKODY

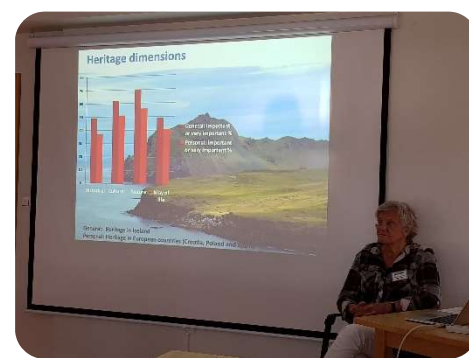
Ponad 60% respondentów uznało, że trasy 3–5-godzinne są dla tej grupy wiekowej najbardziej odpowiednie. Znaczna część respondentów nie doświadczyła większych trudności podczas odwiedzania miejsc dziedzictwa kulturowego lub uczenia się o nich. Aby uczynić takie wizyty bardziej dostępnymi, ważne jest jednak uwzględnienie ich kosztów i osób o specjalnych potrzebach. Umiejętności komunikacyjne przewodników i znajomość przekazywanych treści uznano za najważniejszą, a umiejętności cyfrowe za najmniej istotne.

WNIOSKI

Wyniki ankiety są zasadniczo zgodne z ideami szlaków kulturowych opracowanych przez zespół i komisję ekspertów, a dobrymi przykładami tras dla osób w wieku 50+ są trasy łączące historię i kulturę.

The HEIM, Heritage in Motion, project aims at developing culturally interesting routes suitable for people over 50 years of age; namely:

- choosing places of cultural importance to visit;*
- preparing guidance*
- presenting suitable information about that place.*

Badanym przedstawiono listę różnych kategorii dziedzictwa kulturowego i poproszono o określenie, na ile ważne jest, aby każde z nich miało znaczenie przy opracowywaniu szlaków kulturowych.

POLSKA – WYNIKI ANKIETY

Wiosną 2019 r. przygotowano raport z mapowania wartości dziedzictwa kulturowego dla osób starszych i z pomocą komisji ekspertów przeprowadzono wstępne prace porównawcze w czterech krajach partnerskich. W drugim etapie, zgodnie z przyjętymi celami projektu, jednym z głównych pytań badawczych było zbadanie wartości dziedzictwa kulturowego dla seniorów w każdym z krajów uczestniczących w projekcie. W tym celu przygotowano ankietę, której celem było poznanie opinii seniorów na temat obszarów i form poznawania dziedzictwa kulturowego, zarówno na poziomie lokalnym jak i europejskim.

Ankieta skierowana do osób powyżej 50. roku życia została udostępniona studentom Uniwersytetu Otwartego Trzeciego Wieku TDW w Warszawie oraz na stronie internetowej UOTW Warszawa, na Facebooku oraz wysłana do osób z listy mailingowej Newslettera HeiM w Polsce. Celem było zebranie opinii osób w wieku 50+ na temat sposobów i zakresu poznawania dziedzictwa kulturowego. Wyniki zostaną wykorzystane przy opracowywaniu materiałów szkoleniowych do projektowania wraz osobowymi starszymi „aktywnych szlaków” poznawania dziedzictwa kulturowego.

Ankieta składała się z szesnastu pytań o różnej typologii. Pytania zostały pogrupowane w siedem zestawów, a mianowicie w odniesieniu do: (1) profilu respondentów, (2) wykorzystania telefonów komórkowych i narzędzi nawigacyjnych, (3) struktury szlaków dziedzictwa, (4) postrzegania wartości różnych zasobów dziedzictwa (5) typowych przeszkód i problemów napotykanym przez osoby starsze podczas odwiedzania miejsc związanych z dziedzictwem; (6) preferowane obszary geograficzne; (8) szkolenie na temat zasobów dziedzictwa, a wreszcie (7) otwarte pytanie z sugestiami dotyczącymi aktywnych szlaków dziedzictwa. Na polską ankietę odpowiedziało 108 osób, z czego 83% stanowiły kobiety, co odzwierciedla proporcję płci wśród studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

WNIOSKI

Dziedzictwo kulturowe musi wyjść poza muzea i być wykorzystywane jako podstawa do budowania europejskiej przyszłości. Powinniśmy studiować dziedzictwo jako źródło wiedzy, inspiracji i kreatywności. Edukacja, a zwłaszcza edukacja dorosłych, mogą odgrywać ważną rolę w tworzeniu kulturowej i społecznej wartości dziedzictwa.

Edukacja na rzecz dziedzictwa jest kluczem do promowania zarówno ochrony naszego dziedzictwa kulturowego, jak i naturalnego oraz wykorzystywania dziedzictwa w celu wzbogacenia procesów uczenia się dorosłych: poznawania dziedzictwa, uczenia się dla zachowania dziedzictwa i uczenia się po przez poznawanie dziedzictwa.

Partnerzy przeanalizują i ocenią wyniki przeprowadzonych badań..

Dziedzictwo jest nieskończonym źródłem wiedzy, know-how, postaw i osiągnięć, które wyrażają siłę ludzkiej kreatywności i innowacji na przestrzeni wieków.

Wyniki tej ankiety zostaną wykorzystane do przygotowania kursu który odbędzie się jesienią 2019 r.

NADCHODZĄCE DZIAŁANIA

PROGRAM KURSU DLA SENIORÓW

Z pomocą ekspertów w nadchodzących miesiącach wybierzemy i opracujemy niewielką liczbę eksperymentalnych szlaków kulturowych, zawierających wszystkie cztery wymiary: historię, kulturę, przyrodę i styl życia, które zostaną opracowane w planowanym programie szkoleniowym dotyczącym metodologii i sposobu definiowania oraz rozwijania szlaków polskiego i europejskiego dziedzictwa kulturowego przy użyciu nowoczesnych technologii.

W każdym z krójów partnerskich zostanie przeszkolonych 20 osób, które nabeżdą umiejętności do prowadzenia projektów badawczych na różnych trasach, ucząc się korzystania z różnych narzędzi i zasobów technicznych, które będą musiały przygotować się do przeprowadzenia badań w tym procesie. Po zakończeniu programu szkoleniowego uczestnicy będą mogli samodzielnie przeprowadzić badania na temat aktywnych szlaków dziedzictwa kulturowego, opisać te trasy w języku angielskim, przejść je, a następnie wprowadzić ewentualne zmiany w ich przebiegu. Będą również w stanie oszacować, jak długo potrwają wycieczki (pieszo, środkami transportu publicznego lub rowerem). Seniorzy nabeżdą również umiejętności przesyłania zdjęć i korzystania z aplikacji WIKILOC.

*Program pilotażowy
koncentrować się będzie na
zastosowaniu innowacyjnych
metod*

*w edukacji osób starszych,
których zadaniem będzie
aktywizowanie seniorów
w proces poznawania
i promowania dziedzictwa
kulturowego, tym samym
wzmacniając ich autonomię
i zaangażowanie społeczne.*

Partners

Permanent University of the University of Alicante Spain

Contact person: Marian Alesón Carbonell
upua.internacional@ua.es
web.ua.es/upua

U3A Reykjavik Iceland

Contact person: Ingibjorg Gudlaugsdottir
Ingibjorg.rannevig@gmail.com
www.u3a.is

Towarzystwo Demokratyczne Wschód Poland

Contact person: Aleksandra Kujawska
akujawska@tdw.org.pl
www.tdw.org.pl

Pucko otvoreno uciliste Zagreb Croatia

Contact person: Tihomir Ziljak
tihomir.ziljak@pou.hr
www.pou.hr

